

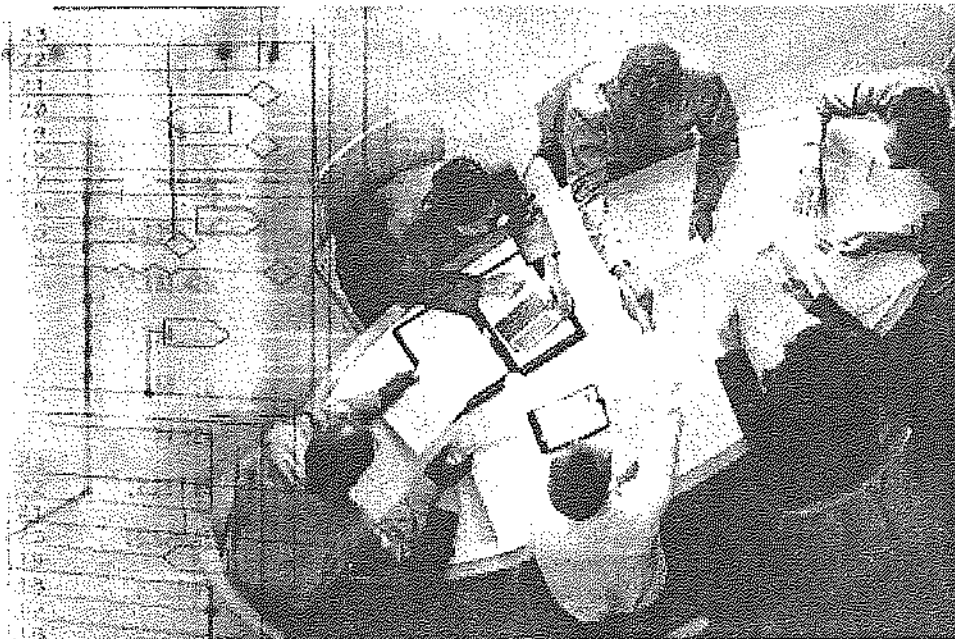
ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ  
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 1993 ΕΩΣ 2009

ΚΔΠ 326/2009 Τροποποίηση της Κανονιστικής Απόφασης του Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου Αξιών  
ΚΔΠ 405/2009 Κύπρου αναφορικά με τις Αγορές του Χρηματιστηρίου που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη  
ΚΔΠ 35/2010 Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 15.9.2009 (Κ.Δ.Π 326/2009 όπως τροποποιήθηκε).

ΚΔΠ 129/2010 Το Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου με βάση την εξουσία που του παρέχουν τα  
ΚΔΠ 185/2010 άρθρα 57, 58, 59, 113 , 117 και 126 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου  
ΚΔΠ 229/2010 Νόμων του 1993 έως 2009, αποφάσισε να τροποποιήσει την Κανονιστική Απόφαση  
ΚΔΠ 256/2010 αναφορικά με τις Αγορές του Χρηματιστηρίου ως ακολούθως:  
ΚΔΠ 281/2010  
ΚΔΠ 322/2010  
ΚΔΠ 362/2010  
ΚΔΠ 443/2010  
ΚΔΠ 515/2010  
ΚΔΠ 524/2010  
ΚΔΠ 19/2011  
ΚΔΠ 45/2011

1. Με την αντικατάσταση στην παράγραφο 5.2.2 αυτής, του τίτλου, με τον ακόλουθο νέο τίτλο:  
«Συμβάσεις/ Συναλλαγές Μελών Οργάνων Διοίκησης/ Αξιωματούχων του Εκδότη κ.α»
2. Με την προσθήκη στην παράγραφο 5.2.2 αυτής, της ακόλουθης νέας υποπαραγράφου 5.2.2.1 ως ακολούθως:  
(α) «Για κάθε συμφωνία ή συναλλαγή που εμπίπτει στις πρόνοιες των Άρθρων 137 και 157 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων, το όργανο διοίκησης ή το καθορισμένο πρόσωπο ως αυτό ορίζεται στα Άρθρα 137(3) και (4) το οποίο έχει οποιοδήποτε συμφέρον σε σχέση με τη σύναψη τέτοιας συμφωνίας ή συναλλαγής, οφείλει, πριν τη λήψη σχετικής απόφασης, να δηλώνει τέτοιο συμφέρον σε προτεινόμενη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των δικαιούχων των τίτλων του εκδότη ανάλογα με την περίπτωση.  
(β) Το πρόσωπο αυτό δεν ψηφίζει σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου εν σχέση με οποιαδήποτε τέτοια συμφωνία ή συναλλαγή και σε περίπτωση που ψηφίσει η ψήφος του δεν υπολογίζεται και ούτε ο ίδιος υπολογίζεται για την απαρτία στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου .  
Νοείται ότι στις περιπτώσεις που εφαρμόζονται οι πρόνοιες των εδαφίων (α) και (β) πιο πάνω ο εκδότης έχει υποχρέωση, στην ανακοίνωση που προβλέπουν τα Άρθρα 137(1) και 157(1) των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων, να περιλαμβάνει αναφορά ότι το Διοικητικό Συμβούλιο / οι συμμετέχοντες στη Γενική Συνέλευση ήταν πλήρως ενημερωμένοι για τυχόν συμφέρον οποιουδήποτε οργάνου διοίκησης ή καθορισμένου προσώπου ως αυτό ορίζεται στο εδάφιο (α) πιο πάνω και ότι το επηρεαζόμενο όργανο διοίκησης ή καθοριζόμενο πρόσωπο απέχεε από τη λήψη της σχετικής απόφασης στη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου  
Περαιτέρω νοείται ότι, ο εκδότης στη σχετική ανακοίνωση θα αναφέρει τη διαδικασία με την οποία υπολογίστηκε η αξία της συναλλαγής και ότι εξασφάλισε, όπου αυτό ήταν εφικτό, πριν τη λήψη της οποιασδήποτε απόφασης, ανεξάρτητη εκτίμηση σε σχέση με τη συμφωνία ή συναλλαγή.»
3. Με την αναρίθμηση της υφιστάμενης υποπαραγράφου 5.2.2.1 αυτής ως παράγραφος 5.2.2.2.
4. Με την προσθήκη μετά την παράγραφο 5.2.8 αυτής, της ακόλουθης νέας παραγράφου 5.2.9:  
«5.2.9. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΜΟΙΒΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ  
Ο εκδότης, εξαιρουμένων εκδοτών μη ρυθμιζόμενης/οργανωμένης αγοράς, οφείλει να εφαρμόζει τις πρόνοιες της παραγράφου 4 του κεφαλαίου Β3 του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (παράρτημα 3).»
5. Με την προσθήκη, στο τέλος της παραγράφου 5.2.8.1 αυτής, της ακόλουθης νέας επιφύλαξης:  
«Νοείται ότι το Συμβούλιο μπορεί, κατ' εξαίρεση, μετά από γραπτό αιτιολογημένο αίτημα του Εκδότη, να επιτρέψει όπως η ημερομηνία αρχείου να έπεται κατά τουλάχιστο 7 ημερολογιακές ημέρες της ανακοίνωσης της απόφασης του διοικητικού συμβουλίου ή της ημερομηνίας που συγκαλείται η Γενική Συνέλευση για έγκριση της σχετικής πρότασης, ανάλογα με την περίπτωση. Σε τέτοια περίπτωση ο εκδότης θα πρέπει να ανακοινώνει πριν από τη λήψη της σχετικής απόφασης, την ημερομηνία η οποία προτείνεται ως ημερομηνία αρχείου για τους δικαιούχους του μερίσματος/ προμερίσματος για την ενημέρωση των μετόχων και του επενδυτικού κοινού.»
6. Με την αντικατάσταση του Παραρτήματος 3 αυτής, με το ακόλουθο νέο Παράρτημα 3:

# Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης



3<sup>η</sup> έκδοση (Αναθεωρημένη)  
Μάρτιος 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

## Α. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

## Α.1 Διοικητικό Συμβούλιο

## Α.2 Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου

## Α.3 Παροχή Πληροφοριών

## Α.4 Διορισμοί στο Διοικητικό Συμβούλιο

## Α.5 Επανεκλογή

## Β. ΑΜΟΙΒΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

## Β.1 Διαδικασία

## Β.2 Το Ύψος και η σύνθεση των αμοιβών

## Β.3 Γνωστοποίηση

## Γ. ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

## Γ.1 Οικονομικές Εκθέσεις

## Γ.2 Εσωτερικός Έλεγχος

## Γ.3 Επιτροπή Ελέγχου, Ελεγκτές και Συμμόρφωση με το Κώδικα

## Δ. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

## Δ.1 Επικοινωνιακή χρήση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης

## Δ.2 Ισότιμη Μεταχείριση των Μετόχων

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

## Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

## Γνωστοποίηση Αμοιβών των Διοικητικών Συμβούλων

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

## Αμοιβή με μετοχές (Share based- based remuneration)

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Κώδικας αυτός αντικαθιστά τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που είχε εκδοθεί από το Συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου τον Σεπτέμβριο του 2009.

Οι νέες πρόνοιες οι οποίες φαίνονται στην Εισαγωγή και στις παραγράφους Α.2.3, Γ.2.1, Γ.3.8 και Δ.2.1 (ε) και είναι με έντονα γράμματα, τίθενται άμεσα σε ισχύ με τη δημοσίευση της 3<sup>ης</sup> έκδοσης (Αναθεωρημένη) στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Η πρόνοια Β.3.1 θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλες τις εισηγμένες εταιρείες εξαιρουμένων των εταιρειών της μη ρυθμιζόμενης/ οργανωμένης αγοράς του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου. Συγκεκριμένα η εφαρμογή της θα είναι υποχρεωτική για όλες τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στη ρυθμιζόμενη/ οργανωμένη αγορά του Χρηματιστηρίου ανεξαρτήτως του αν η εταιρεία επιλέγει να εφαρμόζει ή όχι τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

Οι νέες πρόνοιες Β.1.1, Β.1.6, Β.1.7, Β.2.3, Β.2.4, Β.2.5, Β.2.6, Β.2.7, Β.2.8, Β.2.9, Β.2.10, Β.2.13, Β.2.14 και τα μέρη που είναι στο Παράρτημα 1 (Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών) και είναι σκιασμένα και με έντονα γράμματα θα πρέπει να αποτυπώνονται στις ετήσιες εκθέσεις που θα υποβάλλονται από τις εισηγμένες εταιρείες από τον Απρίλιο του 2012.

Σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων είναι η ενίσχυση του εποπτικού ρόλου του Διοικητικού Συμβουλίου στις εισηγμένες εταιρείες, η προστασία των μικρομετόχων, η υιοθέτηση διαφάνειας και έγκαιρης πληροφόρησης, καθώς επίσης και η εξασφάλιση επαρκούς ανεξαρτησίας του Διοικητικού Συμβουλίου στη λήψη αποφάσεων.

Περαιτέρω, η καθιέρωση δεικτών συμμόρφωσης με επιθυμητούς κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης και η χρησιμοποίησή τους σε ευρεία βάση από ατομικούς και θεσμικούς επενδυτές για την επιλογή εισηγμένων αξιών και τη κατάστρωση επενδυτικών χαρτοφυλακίων σε διεθνή κλίμακα, συνηγορεί για την άμεση συμμόρφωση όλων των εισηγμένων εταιρειών, με τους διεθνώς αποδεκτούς κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης.

Οι προτεινόμενες συστάσεις βέλτιστης πρακτικής δύνανται να εμπλουτίζονται με βάση τις εξελίξεις στην παρούσα πρακτική των Κυπριακών επιχειρήσεων, αλλά και διεθνώς.

Ο παρών Κώδικας προτείνει τη δημιουργία τριών επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, την Επιτροπή Διορισμών, την Επιτροπή Αμοιβών και την Επιτροπή Ελέγχου. Το Διοικητικό Συμβούλιο της κάθε εταιρείας, δεδομένων των ιδιαίτεροτήτων που παρουσιάζει η κάθε εταιρεία δεν περιορίζεται, κρίνει σκόπιμο, να ιδρύσει κι άλλες επιτροπές.

Οι όροι εντολής καθώς και οι δραστηριότητες της κάθε Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση περί εταιρικής διακυβέρνησης.

### Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Οι εισηγμένες εταιρείες έχουν υποχρέωση να συμπεριλαμβάνουν στην ετήσια έκθεσή τους, έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου τους περί εταιρικής διακυβέρνησης ως εξής: Στο πρώτο μέρος της έκθεσης, η εταιρεία πρέπει να δηλώνει κατά πόσον υιοθετεί τον Κώδικα και σε πιο βαθμό εφαρμόζει τις αρχές του.

Στο δεύτερο μέρος της έκθεσης, η Εταιρεία πρέπει να βεβαιώνει ότι έχει τηρήσει τις διατάξεις του Κώδικα και σε περίπτωση που δεν τις έχει τηρήσει, πρέπει να επεξηγεί γιατί δεν τις τηρεί.

Σε περίπτωση που εισηγμένη εταιρεία εφαρμόζει τις πρόνοιες του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, θεωρείται ότι ο Κώδικας εφαρμόζεται σ' όλο το Συγκρότημα εταιρειών στο οποίο ανήκει η Εταιρεία, δηλαδή και στις θυγατρικές εταιρείες μέσω κεντρικών υποεπιτροπών όπως π.χ. Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου κτλ. Σε περίπτωση που οι θυγατρικές εταιρείες της εισηγμένης εταιρείας θέλουν να διατηρούν οι ίδιες τις Επιτροπές που αναφέρονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, δηλαδή την Επιτροπή Διορισμών, Αμοιβών και Ελέγχου, τότε οι εν λόγω θυγατρικές εταιρείες θα πρέπει να εφαρμόζουν και οι ίδιες τις πρόνοιες του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

Οι εισηγμένες εταιρείες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη εκτός από τον υφιστάμενο Κώδικα του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου και οποιοδήποτε άλλο Κώδικα άλλης Εποπτικής Αρχής (π.χ. Κεντρικής Τράπεζας, Εφόρου Ασφαλίσεων κ.τ.λ) στον οποίο ενδεχομένως να υπόκεινται.

#### **A. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ**

##### **A.1 Διοικητικό Συμβούλιο**

**Αρχή:** Κάθε εισηγμένη Εταιρεία πρέπει να διευθύνεται από ένα αποτελεσματικό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο θα πρέπει να καθοδηγεί και να ελέγχει την Εταιρεία.

#### Διατάξεις του Κώδικα

A.1.1. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον 6 φορές το χρόνο.

- A.1.2. Το Συμβούλιο πρέπει να έχει επίσημο πρόγραμμα θεμάτων, αποφάσεις επί των οποίων μπορούν να λαμβάνονται μόνο από αυτό. Το πρόγραμμα τέτοιων θεμάτων πρέπει να συμπεριλαμβάνει κατ'ελάχιστον:
- (α) τους στόχους και τη στρατηγική πολιτική της Εταιρείας,
  - (β) τον ετήσιο προϋπολογισμό και το επιχειρησιακό σχέδιο της,
  - (γ) τις σημαντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες, των οποίων τα πλαίσια καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο,
  - (δ) τις ασυνήθεις συναλλαγές των οποίων τα πλαίσια καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο,
  - (ε) τις συγχωνεύσεις, τις εξαγορές και τις διαθέσεις σημαντικού μέρους του ενεργητικού της Εταιρείας,
  - (στ) την υιοθέτηση και τυχόν αλλαγές στην εφαρμογή λογιστικών προτύπων,
  - (ζ) τις ουσιαστικές συναλλαγές της Εταιρείας ή / και των θυγατρικών και συνδεδεμένων Εταιρειών της, οποιασδήποτε μορφής, στις οποίες Διοικητικός Σύμβουλος, Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής, Ανώτερο Εκτελεστικό Στέλεχος, Γραμματέας, Ελεγκτής, ή μεγαλομέτοχος της Εταιρείας που κατέχει άμεσα ή έμμεσα πέραν του 5% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ή των δικαιωμάτων ψήφου, έχει άμεσα ή έμμεσα οποιοδήποτε ουσιαστικό συμφέρον,
  - (η) την επιλογή, το διορισμό και τον τερματισμό των υπηρεσιών του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή (Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής ή Διευθύνων Σύμβουλος ή Γενικός Διευθυντής ή CEO) ή του Ανώτατου Εκτελεστικού Διευθυντικού Στελέχους της Εταιρείας εάν χρησιμοποιείται άλλος όρος,
- (θ) Τον καθορισμό της πολιτικής αφυπηρέτησης των Διοικητικών Συμβούλων.
- A.1.3. Ο βαθμός διατήρησης αποκλειστικής αρμοδιότητας για λήψη ορισμένων αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο όπως καθορίζεται στην παράγραφο A.1.2 πιο πάνω για τις οποίες δεν έγινε αντίστοιχη εκχώρηση στην Εκτελεστική Διεύθυνση της Εταιρείας, πρέπει να γνωστοποιείται στην Εκτελεστική Διεύθυνση της Εταιρείας.
- A.1.4. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να καθιερώσει διαδικασία, βάσει της οποίας οι Διοικητικοί Σύμβουλοι δύνανται, προς καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων τους, να λαμβάνουν, εάν κρίνουν ότι υπάρχει ανάγκη, ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές με έξοδα της Εταιρείας.
- A.1.5. Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι πρέπει να έχουν πρόσβαση στις συμβουλές και στις υπηρεσίες του Γραμματέα της Εταιρείας, ο οποίος έχει ευθύνη έναντι του Διοικητικού Συμβουλίου για να διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου ακολουθούνται και ότι υπάρχει συμμόρφωση με ισχύοντες κανονισμούς. Αλλαγή του Γραμματέα της Εταιρείας θα πρέπει να αποφασίζεται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου.
- A.1.6. Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι πρέπει να ασκούν ανεξάρτητη και αμερόληπτη κρίση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.
- A.1.7. Κάθε σύμβουλος πρέπει να τυγχάνει κατάλληλης ενημέρωσης και επιμόρφωσης την πρώτη φορά που διορίζεται στο Διοικητικό Συμβούλιο εισηγμένης Εταιρείας, καθώς και μεταγενέστερα εφ' όσον είναι αναγκαίο. Επίσης έχει την υποχρέωση να έχει γνώση της περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νομοθεσίας, όπως επίσης και της περί εταιρειών νομοθεσίας και ειδικότερα τα σημεία τα οποία αφορούν τη θέση την οποία κατέχει.
- A.1.8. Κάθε Διοικητικός Σύμβουλος θα πρέπει να αφιερώνει τον απαραίτητο χρόνο και προσοχή στην εκτέλεση των καθηκόντων του και θα πρέπει να περιορίζει τον αριθμό των άλλων επαγγελματικών του υποχρεώσεων (ειδικότερα θέσεις σε Διοικητικά Συμβούλια άλλων εταιρειών) σε τέτοιο βαθμό, που να του επιτρέπει την άσκηση των καθηκόντων του με την ανάλογη επίδοση.
- A.1.9. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να λειτουργεί με βάση την αρχή της συλλογικής ευθύνης και καμία κατηγορία μελών του δεν θα πρέπει να διαφοροποιείται ως προς την ευθύνη από κάποια άλλη. (Κάποια μέλη – εκτελεστικά ή μη εκτελεστικά – ίσως αναλαμβάνουν ιδιαίτερες αρμοδιότητες όσον αφορά συγκεκριμένα ζητήματα, για τις οποίες λογοδοτούν στο Διοικητικό Συμβούλιο που συνεδριάζει σε απαρτία. Ανεξαρτήτως των ιδιαιτέρων αυτών αρμοδιοτήτων που δίδονται σε ορισμένα μέλη του, το Διοικητικό Συμβούλιο ως σύνολο, έχει την ευθύνη για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.)
- A.1.10. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να μεριμνά για τη διασφάλιση ομαλής διαδοχής στα ανώτερα Διευθυντικά στελέχη της Εταιρείας.
- A.1.11. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση και διευθέτηση τυχόν θεμάτων σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των διευθυντικών στελεχών, των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων και των περιπτώσεων κακοδιαχείρισης στοιχείων ενεργητικού ή συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη.

## A.2. Ισορροπία Διοικητικού Συμβουλίου

- Αρχή Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να περιλαμβάνει τέτοια ισορροπία μεταξύ των Ανεξάρτητων Μη Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και όλων των υπολοίπων Διοικητικών Συμβούλων, ώστε κανένας Σύμβουλος ή μικρή ομάδα Συμβούλων να κυριαρχεί στην λήψη αποφάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Διατάξεις του Κώδικα

- A.2.1. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να περιλαμβάνει μη - Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους σε τέτοιο αριθμό και με επαρκείς ικανότητες, γνώση και εμπειρία, προκειμένου οι απόψεις τους να έχουν σημαντική επιρροή στις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι δεν πρέπει να είναι λιγότεροι από το ένα τρίτο του Διοικητικού Συμβουλίου στις εταιρείες που δεν είναι εισηγμένες είτε στην Κύρια Αγορά του ΧΑΚ, είτε στην Αγορά Μεγάλων Έργων είτε στην Αγορά της Ποντοπόρου Ναυτιλίας.
- A.2.2. Στο Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να υπάρχει εκπροσώπηση από Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους. Εξαιρεση από τον διορισμό Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων έχουν μόνο οι Επενδυτικοί Οργανισμοί οι οποίοι έχουν Διαχειριστή Επενδύσεων (fund manager).
- A.2.3. Για τις εταιρείες που είναι εισηγμένες είτε στην Κύρια Αγορά του ΧΑΚ είτε στην Αγορά Μεγάλων Έργων, είτε στην Αγορά της Ποντοπόρου Ναυτιλίας, τουλάχιστον το 50% του Διοικητικού τους Συμβουλίου, μη συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, θα πρέπει να αποτελείται από ανεξάρτητους μη-Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους. Αν δεν πληρείται το κριτήριο του 50% θα πρέπει κατ' ελάχιστον το ένα τρίτο του Διοικητικού Συμβουλίου να είναι ανεξάρτητοι μη εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι και πρόσθετα οι εταιρείες θα πρέπει να δίνουν σχετική επεξήγηση στο δεύτερο μέρος της έκθεσης για τον αριθμό των Διοικητικών Συμβούλων που δεν είναι ανεξάρτητοι μη εκτελεστικοί και που υπερβαίνουν το ποσοστό του 50% και υποβάλλουν σχετικό αίτημα για παροχή εύλογου χρονικού διαστήματος συμμόρφωσης στο Συμβούλιο του ΧΑΚ.

Το Συμβούλιο του ΧΑΚ δύναται να εγκρίνει τα αιτήματα των εταιρειών, για κάθε περίπτωση ξεχωριστά, προς συμμόρφωση τους, που δεν θα ξεπερνά σε καμία περίπτωση τους 12 μήνες.

Σημειώνεται ότι στις εταιρείες που είναι εισηγμένες στις υπόλοιπες Αγορές του ΧΑΚ η πλειοψηφία των μη-Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων ή κατ' ελάχιστο 2 άτομα πρέπει να είναι ανεξάρτητοι.

Κατ'ελάχιστον ο κάθε ανεξάρτητος μη-Εκτελεστικός Διοικητικός Σύμβουλος:

- (α) Δεν πρέπει να έχει οποιαδήποτε επιχειρηματική ή στενή συγγενική σχέση (μέχρι πρώτου βαθμού) ή σχέση εργοδότη-εργοδοτούμενου με άλλα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τυχόν με μέτοχο που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα, την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ή των δικαιωμάτων ψήφου, η οποία θα μπορούσε να επηρεάσει ουσιαστικά την άσκηση ανεξάρτητης και αμερόληπτης κρίσης,
- (β) Δεν πρέπει να έχει άλλη ουσιαστική σχέση με την επιχείρηση η οποία από τη φύση της μπορεί να επηρεάσει την ανεξάρτητη και αμερόληπτη κρίση του και συγκεκριμένα δεν πρέπει να είναι προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών που από τη φύση τους επηρεάζουν ουσιαστικά την ανεξάρτητη και αμερόληπτη κρίση του, ούτε να είναι μέλος επιχείρησης που είναι σύμβουλος της εν λόγω Εταιρείας. Επιπρόσθετα Διοικητικοί Σύμβουλοι δεν θα θεωρούνται ως ανεξάρτητοι εάν είτε οι ίδιοι προσωπικά είτε οι σύζυγοι τους, τα ανήλικα παιδιά τους, οι γονείς τους καθώς και εταιρείες στις οποίες κατέχουν άνω του 20% του μετοχικού κεφαλαίου τους και στις οποίες εξασκούν ουσιαστικό έλεγχο, έχουν δάνεια ή εγγυήσεις συνολικά πέραν των €500,000
- (γ) Δεν είναι εκτελεστικό διευθυντικό στέλεχος ή εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένης ή θυγατρικής επιχείρησης, ούτε ήταν κατά τους τελευταίους 12 μήνες,
- (δ) Δεν πρέπει να ήταν υπάλληλος της Εταιρείας ή του Συγκροτήματος, κατά τα τελευταία 5 χρόνια,
- (ε) Δεν πρέπει να έχει ή είχε κατά τα τελευταία τρία χρόνια, οποιαδήποτε ουσιαστική επιχειρηματική σχέση με την Εταιρεία, είτε άμεσα, είτε ως συνέταρος, μέτοχος, Διευθυντής ή Ανώτερο Στέλεχος Οργανισμού που έχει επιχειρηματική σχέση με την Εταιρεία, η οποία από τη φύση της μπορεί να επηρεάσει την ανεξάρτητη και αμερόληπτη κρίση του,
- (στ) δεν πρέπει να έχει οποιαδήποτε επιχειρηματική ή στενή συγγενική σχέση με Συμβούλους (advisors) της Εταιρείας,
- (ζ) Δεν πρέπει να έχει σημαντικούς δεσμούς (cross-directorships) με άλλους Διοικητικούς Συμβούλους μέσω εμπλοκής σε άλλες εταιρείες ή σώματα,
- (η) Δεν πρέπει να υπηρετεί στο Διοικητικό Συμβούλιο για περισσότερα από 9 χρόνια, συνεχόμενα ή μη,
- (θ) Όσον αφορά εταιρείες όπου ο κύριος μέτοχος είναι η Κυβέρνηση, τότε δεν θα θεωρούνται ως ανεξάρτητοι Διοικητικοί Σύμβουλοι οι: Υπουργοί, μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, μέλη Δημοτικών Συμβουλίων ή άλλων Τοπικών Αρχών, Θρησκευτικοί Λειτουργοί, Δημόσιοι Υπάλληλοι και μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων ή των Δυνάμεων Ασφαλείας της Δημοκρατίας.

(i) Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι οι οποίοι θεωρούνται ως ανεξάρτητοι πρέπει να υποβάλλουν στο ΧΑΚ μαζί με την Ετήσια Έκθεση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης υπογραμμένη βεβαίωση Ανεξαρτησίας ότι πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στην πρόνοια αυτή.

Σε περίπτωση όπου το Διοικητικό Συμβούλιο μίας Εταιρείας θεωρεί ότι ένας Διοικητικός Σύμβουλος της Εταιρείας είναι ανεξάρτητος, έστω και αν δεν πληρούνται όλες οι πρόνοιες ανεξαρτησίας, θα πρέπει στην Ετήσια Έκθεση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, να δίνεται εκτενής επεξήγηση για τους λόγους που ο Διοικητικός Σύμβουλος θεωρείται ως ανεξάρτητος.

- A.2.4. Τα ονόματα των μη-εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων που θεωρούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο ότι είναι με την προαναφερθείσα έννοια ανεξάρτητοι, πρέπει να γνωστοποιούνται στην Ετήσια Έκθεση. Τα ονόματα του Προέδρου και του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή, πρέπει επίσης να γνωστοποιούνται στην Ετήσια Έκθεση.
- A.2.5. Το Διοικητικό Συμβούλιο θα πρέπει να διορίζει έναν από τους ανεξάρτητους μη- Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους ως ανώτερο ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο ο οποίος θα είναι διαθέσιμος να ακούει τις ανησυχίες των μετόχων, των οποίων το πρόβλημα τους δεν έχει λυθεί διαμέσου των κανονικών καναλιών επικοινωνίας.
- A.2.6. Θα πρέπει να υπάρχει σαφής διαχωρισμός των θέσεων του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή. Σε περίπτωση που οι θέσεις αυτές δεν τυγχάνουν διαχωρισμού, θα πρέπει να υπάρχει σχετική επεξήγηση στο δεύτερο μέρος της έκθεσης.

### A.3. Παροχή Πληροφοριών

**Αρχή** Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να λαμβάνει έγκαιρη, έγκυρη και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, που να του επιτρέπει να εκτελεί τα καθήκοντα του.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- A.3.1. Η διεύθυνση έχει την υποχρέωση να παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο έγκαιρη, έγκυρη και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, ιδιαίτερα σε γεγονότα που άλλαξαν ή δυνατόν να αλλάξουν τις προοπτικές, ή την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας. Σε περίπτωση που η πληροφόρηση που παρέχεται από τη διεύθυνση δεν είναι επαρκής, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι οφείλουν να προβαίνουν σε περαιτέρω διερεύνηση. Ο Πρόεδρος πρέπει να διασφαλίζει ότι όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι είναι κατάλληλα ενημερωμένοι, για θέματα που εγείρονται σε συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου.
- A.3.2. Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι θα πρέπει να ενημερώνονται έγκαιρα και γραπτώς για τις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου και να έχουν στη διάθεση τους έγκαιρα όλα τα έγγραφα σχετικά με τη συνεδρία, έτσι που να τους παρέχεται αρκετός χρόνος για να τα μελετήσουν. Έγκαιρη ειδοποίηση θα πρέπει να δίδεται προς όλους τους Διοικητικούς Συμβούλους και για οποιασδήποτε έκτακτες συνεδρίες.
- A.3.3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει την ευθύνη για τη σωστή λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και για να βεβαιώνει ότι όλα τα θέματα στην ημερήσια διάταξη υποστηρίζονται επαρκώς, με όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες.
- A.3.4. Το συντομότερο δυνατό μετά από το πέρας μίας συνεδρίας του Διοικητικού Συμβουλίου και οπωσδήποτε πριν από την επόμενη συνεδρία, τα πρακτικά της συνεδρίας στα οποία θα πρέπει να καταγράφονται πιστά οι αποφάσεις που λήφθηκαν, θα πρέπει να είναι στη διάθεση όλων των Διοικητικών Συμβούλων.

### A.4. Διορισμοί στο Διοικητικό Συμβούλιο

**Αρχή** Πρέπει να υπάρχει καθορισμένη και διαφανής διαδικασία για το διορισμό νέων Διοικητικών Συμβούλων στο Διοικητικό Συμβούλιο. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να αποτελείται από άτομα ικανά και κατάλληλα, για να συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- A.4.1. Πρέπει να συσταθεί Επιτροπή Διορισμών προκειμένου να εκφέρει απόψεις στο Διοικητικό Συμβούλιο επί εισηγήσεων για το διορισμό νέων Διοικητικών Συμβούλων. Η πλειοψηφία των μελών της επιτροπής αυτής πρέπει να είναι μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι και Πρόεδρος της μπορεί να είναι είτε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (στην περίπτωση που είναι μη Εκτελεστικός), είτε ένας μη-Εκτελεστικός Διοικητικός Σύμβουλος. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Διορισμών πρέπει να γνωστοποιούνται στην Ετήσια Έκθεση.
- A.4.2. Ο καθορισμός ενός ατόμου ως ικανού και κατάλληλου, πρέπει να λαμβάνει υπόψη εκτός από την γνώση και την εμπειρία, την τιμιότητα και το αξιόχρεο του ατόμου.
- A.5. Επανεκλογή

**Αρχή** Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι οφείλουν να παραιτούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον κάθε τρία χρόνια. Σε περίπτωση που οι ίδιοι το επιθυμούν, έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν τους εαυτούς τους για επανεκλογή.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- A.5.1. Υπό την αίρεση των διατάξεων του Περί Εταιρειών Νόμου οι οποίες αφορούν στην απομάκρυνση Διοικητικών Συμβούλων και στην υποχρέωση να υπόκεινται σε επανεκλογή, οι μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι πρέπει να διορίζονται για συγκεκριμένη θητεία και ο επαναδιορισμός τους δεν πρέπει να είναι αυτόματος.
- A.5.2. Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι πρέπει να υπόκεινται σε εκλογή από τους μετόχους με την πρώτη ευκαιρία μετά από το διορισμό τους και μετέπειτα σε επανεκλογή, κατά διαστήματα που να μην υπερβαίνουν τα τρία χρόνια. Τα ονόματα των Διοικητικών Συμβούλων που υποβάλλονται για εκλογή ή επανεκλογή πρέπει να συνοδεύονται από επαρκείς βιογραφικές λεπτομέρειες, προκειμένου οι μέτοχοι να είναι σε θέση να λαμβάνουν ενημερωμένη απόφαση για την εκλογή τους.

### **B. ΑΜΟΙΒΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ**

#### **B.1. Διαδικασία**

**Αρχή** Οι εταιρείες πρέπει να εισάξουν επίσημη και διαφανή διαδικασία για την ανάπτυξη πολιτικής στο θέμα των αμοιβών των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και για τον καθορισμό των αμοιβών του κάθε Διοικητικού Συμβούλου ξεχωριστά. Κανένας Διοικητικός Σύμβουλος δεν πρέπει να εμπλέκεται στην απόφαση της αμοιβής του/της.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- B.1.1. Για την αποφυγή πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων, το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να συστήσει Επιτροπή Αμοιβών η οποία να αποτελείται αποκλειστικά από μη Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους και η οποία θα υποβάλλει συστάσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο, εντός συμφωνημένων όρων αναφοράς επί του πλαισίου και του ύψους των αμοιβών των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων, καθορίζοντας εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου συγκεκριμένα πακέτα αμοιβής για κάθε Εκτελεστικό Διοικητικό Σύμβουλο, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων σύνταξης και οποιωνδήποτε πληρωμών αποζημίωσης. Οι εταιρείες προτρέπονται όπως η σύσταση της Επιτροπής Αμοιβών περιλαμβάνει τουλάχιστο ένα μέλος το οποίο έχει γνώσεις και εμπειρία στον τομέα της πολιτικής αμοιβών.
- B.1.2. Η πλειοψηφία των μελών της Επιτροπής Αμοιβών πρέπει να είναι ανεξάρτητοι από τη διεύθυνση και να μην έχουν οποιαδήποτε επιχειρηματική ή άλλη σχέση, που θα μπορούσε να επηρεάσει ουσιαστικά την άσκηση ανεξάρτητης και αμερόληπτης κρίσης.
- B.1.3. Τα ονόματα των μελών της Επιτροπής Αμοιβών πρέπει να γνωστοποιούνται κάθε χρόνο στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περί αμοιβών που υποβάλλεται στους μετόχους (B.3.2 πιο κάτω).
- B.1.4. Οι αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων υπό την ιδιότητά τους ως μέλη επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και πρέπει να είναι ανάλογες με το χρόνο που διαθέτουν για τη διοίκηση της επιχείρησης. Οι αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων υπό την ιδιότητά τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίνονται από τους μετόχους σε Γενική Συνέλευση.
- B.1.5. Η Επιτροπή Αμοιβών πρέπει να παρέχει την ευκαιρία στον Πρόεδρο και στον Πρώτο Εκτελεστικό Διευθυντή να εκφέρουν απόψεις όσον αφορά τις προτάσεις της σχετικά με τις αμοιβές των άλλων Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και επίσης πρέπει να έχει πρόσβαση σε επαγγελματικές συμβουλές εντός και εκτός της Εταιρείας.
- B.1.6. Η Επιτροπή Αμοιβών θα πρέπει να αναθεωρεί περιοδικά την πολιτική αμοιβών για τους Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους ή Διευθύνοντες Συμβούλους, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής αναφορικά με τις αμοιβές βάσει μετοχών και την εφαρμογή της.
- B.1.7. Η Επιτροπή Αμοιβών θα πρέπει, όταν χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες ενός συμβούλου με σκοπό τη λήψη πληροφοριών σχετικά με πρότυπα της αγοράς για συστήματα αμοιβών, να διασφαλίζει ότι ο εν λόγω σύμβουλος δεν παρέχει παράλληλα συμβουλές στο τμήμα ανθρωπίνου δυναμικού ή στους Εκτελεστικούς ή Διευθύνοντες Διοικητικούς Συμβούλους της εν λόγω Εταιρείας.

#### **B.2. Το ύψος και η σύνθεση των αμοιβών**

**Αρχή** Το ύψος των αμοιβών πρέπει να είναι επαρκές για να προσελκύει και να διατηρεί στην υπηρεσία της Εταιρείας τους Διοικητικούς Συμβούλους που ενισχύουν τη διοίκηση της Εταιρείας, αλλά οι εταιρείες πρέπει να αποφεύγουν να πληρώνουν για το σκοπό αυτό περισσότερα από αυτά που απαιτούνται. Συνίσταται όπως μέρος της αμοιβής των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων να καθορίζεται με τέτοιο τρόπο, που να συνδέει τις αμοιβές με την απόδοση της Εταιρείας και την επίδοση του ατόμου.



Διατάξεις του Κώδικα

## Πολιτική Αμοιβών

- B.2.1. Η Επιτροπή Αμοιβών πρέπει να παρέχει τις αμοιβές που χρειάζονται για την προσέλκυση, διατήρηση και παροχή κινήτρων προς Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους που έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις και εμπειρίες, αποφεύγοντας ταυτόχρονα να πληρώνουν περισσότερα απ' ό τι απαιτείται για το σκοπό αυτό.
- B.2.2. Η Επιτροπή Αμοιβών πρέπει να εκτιμήσει πού τοποθετείται η Εταιρεία σε θέματα αμοιβών σε σχέση με άλλες εταιρείες. Πρέπει να γνωρίζει τι καταβάλλουν συγκρίσιμες εταιρείες και πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη σχετική επίδοση. Τέτοιες συγκρίσεις πρέπει να χρησιμοποιούνται με σύνεση, λόγω του κινδύνου να οδηγηθεί η Εταιρεία σε υπερβολική αύξηση αμοιβών, χωρίς αντίστοιχη βελτίωση της επίδοσης.
- B.2.3. Η Επιτροπή Αμοιβών πρέπει να είναι ευαίσθητη προς το ευρύτερο περιβάλλον, περιλαμβανομένων και των όρων αμοιβής και των συνθηκών εργοδότησης σε άλλα επίπεδα του ομίλου, ιδιαίτερα όταν καθορίζονται οι ετήσιες μισθολογικές αυξήσεις. Πρόσθετα, οι αμοιβές Εκτελεστικών ή Διευθυνόντων Διοικητικών Συμβούλων είναι ανάλογες προς τις αμοιβές άλλων Εκτελεστικών ή Διευθυνόντων Διοικητικών Συμβούλων και άλλων μελών του προσωπικού της Εταιρείας.
- B.2.4. Σε περίπτωση που μέρος των αμοιβών των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων συνδέεται με την επίδοση, το μέρος αυτό πρέπει να σχεδιάζεται με τέτοιο τρόπο που να ευθυγραμμίζονται τα συμφέροντα τους με αυτά των μετόχων, παραχωρώντας στους Συμβούλους κίνητρα για υψηλού επιπέδου επίδοση. Τα κριτήρια απόδοσης θα πρέπει να βασίζονται στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Εταιρείας και να περιλαμβάνουν μη χρηματοπιστωτικά κριτήρια τα οποία σχετίζονται με τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας της Εταιρείας όπως είναι η συμμόρφωση με ισχύοντες κανόνες και διαδικασίες.
- B.2.5. Στις περιπτώσεις που η πολιτική αμοιβών περιλαμβάνει μεταβλητά στοιχεία αμοιβών, οι εταιρείες θα πρέπει να θέσουν περιορισμούς για το/τα μεταβλητό/-ά στοιχείο/-α. Το μη μεταβλητό στοιχείο αμοιβών θα πρέπει να είναι επαρκές προκειμένου να επιτρέπει στην εταιρεία να παρακρατεί μεταβλητά στοιχεία αμοιβών όταν δεν πληρούνται τα κριτήρια απόδοσης.
- B.2.6. Δεν πρέπει να παραχωρούνται δικαιώματα επιλογής αγοράς μετοχών (share options) σε Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους σε τιμή χαμηλότερη από τη μέση χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των τελευταίων 30 χρηματιστηριακών συνεδριάσεων, πριν από την ημερομηνία παραχώρησής τους. Σχέδια με τα οποία παραχωρούνται δικαιώματα επιλογής αγοράς μετοχών (share options) πρέπει να υιοθετούνται μόνο μετά από έγκριση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας. Τα δικαιώματα επιλογής αγοράς μετοχών (share options) ή οποιαδήποτε άλλα δικαιώματα αγοράς μετοχών δεν θα πρέπει να ασκούνται ενδεικτικά για τουλάχιστον 3 έτη μετά την παραχώρησή τους. Πρόσθετα οι μετοχές δεν θα πρέπει να διατίθενται ενδεικτικά για τουλάχιστον 3 έτη μετά την παραχώρησή τους.
- B.2.7. Οι αμοιβές των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να είναι ανάλογες με το χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις του και τη λήψη αποφάσεων για τη διοίκηση της Εταιρείας. Οι αμοιβές των μη Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων δεν θα πρέπει να συνδέονται με την κερδοφορία της Εταιρείας και δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν δικαιώματα επιλογής αγοράς μετοχών. Πρόσθετα, οι αμοιβές των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θα πρέπει να λαμβάνουν τη μορφή συμμετοχής στο ασφαλιστικό/ συνταξιοδοτικό πρόγραμμα της Εταιρείας.
- B.2.8. Στις περιπτώσεις απονομής μεταβλητού στοιχείου αμοιβών, ένα μεγάλο μέρος του μεταβλητού στοιχείου θα πρέπει να αναβάλλεται για μια ελάχιστη χρονική περίοδο. Το μέρος του μεταβλητού στοιχείου που υπόκειται σε αναβολή πληρωμής θα πρέπει να καθορίζεται σε σχέση με το σχετικό βάρος του μεταβλητού στοιχείου, έναντι του μη μεταβλητού στοιχείου των αμοιβών.
- B.2.9. Η παραχώρηση μετοχών και η άσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης, δικαιωμάτων επιλογής αγοράς μετοχών ή οποιουδήποτε άλλου δικαιώματος αγοράς μετοχών, θα πρέπει να υπόκεινται σε προκαθορισμένα και μετρήσιμα κριτήρια απόδοσης.
- B.2.10. Μετά την παραχώρηση, οι Διοικητικοί Σύμβουλοι θα πρέπει να διατηρούν μέρος των μετοχών, μέχρι το τέλος της θητείας τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, με την επιφύλαξη της ανάγκης για χρηματοδότηση οποιωνδήποτε δαπανών που σχετίζονται με την αγορά των μετοχών. Ο αριθμός των μετοχών που πρέπει να διατηρούνται θα πρέπει να είναι καθορισμένος. (Ενδεικτικά να είναι το διπλάσιο των συνολικών ετήσιων αποδοχών (μη μεταβλητά στοιχεία συν τα μεταβλητά στοιχεία)).

## Συμβόλαια Εργοδότησης και Αποζημιώσεις Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων.

- B.2.11. Τα Διοικητικά Συμβούλια προτρέπονται όπως καθορίζουν συμβόλαια εργοδότησης καθορισμένης διάρκειας που να μην υπερβαίνουν τα πέντε έτη και η περίοδος προειδοποίησης συμβολαίων αορίστου χρόνου να μην

υπερβαίνει το ένα έτος. Τα Διοικητικά Συμβούλια πρέπει να θέτουν αυτό ως στόχο παρόλο που, αναγνωρίζεται όμως ότι πιθανό αυτό να μην επιτευχθεί άμεσα.

- B.2.12. Η Επιτροπή Αμοιβών πρέπει να εξετάζει τις δεσμεύσεις αποζημίωσης (συμπεριλαμβανομένων εισφορών για συντάξεις) που προκύπτουν από τα συμβόλαια εργοδότησης των Διοικητικών Συμβούλων, εάν υπάρχουν, στην περίπτωση πρόωρου τερματισμού. Θα πρέπει ιδιαίτερα να εξετάζουν τα πλεονεκτήματα μίας ρητής απόμειωσης ατόμων ακόμη συμβόλαια για τέτοιες δεσμεύσεις αποζημίωσης, εξαιρουμένης της περίπτωσης απομάκρυνσης λόγω απεργίας συμπεριλαμβανομένων. Τα συμβόλαια εργοδότησης των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πρόνοιες οι οποίες εύλογα μπορεί να θεωρηθούν ως απαγορευτικές στις περιπτώσεις εξαγοράς ή συγχώνευσης της Εταιρείας, ούτε πρόνοιες για επιβάρυνση της Εταιρείας με τυχόν πρόστιμα τα οποία επιβλήθηκαν σε Διοικητικούς Συμβούλους.
- B.2.13. Όπου το αρχικό συμβόλαιο δεν προνοεί ρητά για δεσμεύσεις προς αποζημίωση, η Επιτροπή Αμοιβών πρέπει εντός νομικών πλαισίων, να προσαρμόζει την προσέγγιση της σε περιπτώσεις πρόωρης απομάκρυνσης ανάλογα με τα συγκεκριμένα δεδομένα της περίπτωσης. Ο ευρύτερος σκοπός πρέπει να είναι η αποφυγή επιβάρυνσης της μειωμένης επίδοσης, να γίνεται δίκαιος χειρισμός σε περιπτώσεις που η απομάκρυνση δεν οφείλεται σε μειωμένη επίδοση και να ακολουθείται μία αυστηρή γραμμή για μείωση της αποζημίωσης, που να αντανάκλα την υποχρέωση των αποχωρούντων Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων για απάμβλυνση της απώλειας.
- B.2.14. Στα συμβόλαια εργοδότησης με τους Εκτελεστικούς ή Διευθύνοντες Διοικητικούς Συμβούλους θα πρέπει να περιλαμβάνονται διατάξεις οι οποίες θα επιτρέπουν στην Εταιρεία να ανακτήσει μεταβλητά στοιχεία αμοιβών τα οποία απονεμήθηκαν βάσει στοιχείων τα οποία μεταγενέστερα αποδείχθηκαν ότι ήταν ανακριβή.

### B.3. Γνωστοποίηση

**Αρχή** Η Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση της πολιτικής αμοιβών και των συναφών κριτηρίων, ως επίσης και τα σύνολα των αμοιβών των Εκτελεστικών και των Μη Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- B.3.1. Τα σύνολα αμοιβών πρέπει να αναλύονται μεταξύ αμοιβών για υπηρεσίες ως μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και αμοιβών για εκτελεστικές υπηρεσίες. Οι αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων πρέπει να αναλύονται ονομαστικά για κάθε Διοικητικό Σύμβουλο ξεχωριστά και να περιλαμβάνουν πληροφορίες για το σταθερό εισόδημα όπως μισθός καθώς και μεταβλητό εισόδημα όπως bonus, μετοχές, share options κτλ., ούτως ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης διαφάνεια, όσον αφορά τις αμοιβές και τα ωφελήματα όλων των Διοικητικών Συμβούλων.
- B.3.2. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να υποβάλλει κάθε χρόνο Έκθεση Αμοιβών στους μετόχους της Εταιρείας. Η Έκθεση πρέπει να αποτελεί μέρος, ή να επισυνάπτεται στην Ετήσια Έκθεση της Εταιρείας. Αυτή πρέπει να συνιστά το κύριο εργαλείο μέσω του οποίου η Εταιρεία προβαίνει σε αναφορά στους μετόχους για τις αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων.
- B.3.3. Η Έκθεση πρέπει να προβαίνει σε αναφορά στην πολιτική της Εταιρείας για τις αμοιβές των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων, καθώς και του Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή (CEO) σε περίπτωση που αυτός δεν αποτελεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Η εν' λόγω Έκθεση θα πρέπει να επισημαίνει παράγοντες που ειδικά αφορούν την Εταιρεία και θα πρέπει να υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων για ψήφιση. Η Έκθεση της πολιτικής αμοιβών της Εταιρείας θα πρέπει επίσης να αναρτάται και στην επίσημη ιστοσελίδα της Εταιρείας.  
Το ακριβές περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνει η Έκθεση της πολιτικής αμοιβών της Εταιρείας, περιγράφεται στο Παράρτημα 1 του Κώδικα.
- B.3.4. Οι συνολικές αμοιβές και τα άλλα οφέλη τα οποία παραχωρούνται στους Διοικητικούς Συμβούλους κατά τη διάρκεια του έτους θα πρέπει να γνωστοποιούνται με λεπτομέρειες στους ετήσιους λογαριασμούς ή στις σημειώσεις των ετήσιων λογαριασμών, ή όπου εφαρμόζεται στην έκθεση της πολιτικής αμοιβών. Το ακριβές περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνει η δήλωση αμοιβών της Εταιρείας, περιγράφεται στο Παράρτημα 2 του Κώδικα.
- B.3.5. Στις περιπτώσεις που Διοικητικοί Σύμβουλοι αμείβονται με Μετοχές, Δικαιώματα Αγοράς Μετοχών (ΔΑΜ, ΔΠ, κτλ), είτε η αμοιβή τους σχετίζεται με την τιμή των μετοχών, το γεγονός θα πρέπει αυτό να υπόκειται στην έγκριση των μετόχων μέσω ψηφίσματος σε Γενική Συνέλευση πριν την υιοθέτηση των εν' λόγω σχεδίων. Η αποδοχή σχετίζεται με το σχέδιο συνολικά και όχι για τον κάθε Διοικητικό Σύμβουλο ξεχωριστά. Το ακριβές περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνει και οι περιπτώσεις που αυτό θα πρέπει να υποβάλλεται, περιγράφεται στο Παράρτημα 3 του Κώδικα.

## Γ. ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

### Γ.1. Οικονομικές Εκθέσεις

**Αρχή** Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να υποβάλλει ισορροπημένη, λεπτομερή και κατανοητή αξιολόγηση της θέσης και των προοπτικών της Εταιρείας.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- Γ.1.1. Η ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου για την υποβολή ισορροπημένης, λεπτομερούς και κατανοητής αξιολόγησης ισχύει σ' όλες τις περιπτώσεις δημοσίων εκθέσεων, αναφορών σε εποπτικά όργανα καθώς και σε περιπτώσεις πληροφόρησης που απαιτείται από σχετικές νομοθεσίες.
- Γ.1.2. Το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να δηλώνει στην Ετήσια Έκθεση για την Εταιρική Διακυβέρνηση, ότι η Εταιρεία προτίθεται να συνεχίσει να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική μονάδα (going concern) για τους επόμενους δώδεκα μήνες.

### Γ.2. Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

**Αρχή** Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να διατηρεί ένα υγιές σύστημα εσωτερικού ελέγχου προκειμένου να διασφαλίζεται η επένδυση των μετόχων και τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- Γ.2.1. Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι πρέπει, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, να επιθεωρούν την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (internal controls) της Εταιρείας καθώς και των διαδικασιών επαλήθευσης της ορθότητας, πληρότητας και εγκυρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους επενδυτές και να βεβαιώνουν σχετικά στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης. Η επιθεώρηση πρέπει να καλύπτει όλα τα συστήματα ελέγχου, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών συστημάτων, καθώς και των συστημάτων συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων που απειλούν την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας.

Οι Εταιρείες οι οποίες δεν διαθέτουν Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, θα πρέπει να εξετάζουν ετήσια την ανάγκη δημιουργίας τέτοιου Τμήματος και να αναφέρουν και να αιτιολογούν την τυχόν μη ύπαρξη του στην Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας. Σημειώνεται ότι οι εταιρείες οι οποίες δεν διαθέτουν Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και είναι εισηγμένες είτε στην Κύρια Αγορά, είτε στην Αγορά Μεγάλων Έργων, είτε στην Αγορά Ποντοπόρου Ναυτιλίας θα πρέπει να αναθέτουν θέματα εσωτερικού ελέγχου σε εξωτερικούς επαγγελματίες οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου, εκτός της Εταιρείας (outsourcing). Οι εταιρείες που είναι εισηγμένες στις υπόλοιπες Αγορές και οι οποίες δεν διαθέτουν Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου ούτε έχουν αναθέσει σε εξωτερικούς (outsourcing), θα πρέπει να αναφέρουν ποιο φυσικό πρόσωπο έχει την ευθύνη για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας. Επίσης σε περίπτωση που ορισμένα θέματα εσωτερικού ελέγχου ανατίθενται σε εξωτερικούς (outsourcing), θα πρέπει να γίνεται συγκεκριμένη αναφορά σε αυτά.

Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει επίσης να βεβαιώνει ετησίως στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης ότι δεν έχει περιέλθει εις γνώση του οποιαδήποτε παράβαση των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων και Κανονισμών, εκτός αυτών που είναι εις γνώση των αρμοδίων χρηματιστηριακών αρχών (όπου αυτό ισχύει).

- Γ.2.2. Σε περίπτωση που οι εξωτερικοί ελεγκτές της Εταιρείας προσφέρουν κι' άλλες υπηρεσίες εκτός από τις ελεγκτικές, θα πρέπει να επεξηγείται στην Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης πώς εξασφαλίζεται η αντικειμενικότητα και η ανεξαρτησία τους. Επίσης απαγορεύεται στους εξωτερικούς ελεγκτές της Εταιρείας να προσφέρουν υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου στην ίδια την Εταιρεία.
- Γ.2.3. Θα πρέπει να αναφέρεται στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας, ή μέσω παραπομπής στους λογαριασμούς της, νοουμένου ότι αναφέρεται σ' αυτούς, οποιαδήποτε χορήγηση δανείων και παροχή εγγυήσεων σε Διοικητικούς Συμβούλους της Εταιρείας ή των θυγατρικών ή των συνδεδεμένων εταιρειών της Εταιρείας, είτε από την ίδια την Εταιρεία είτε από θυγατρικές ή συνδεδεμένες εταιρείες, καθώς επίσης και οποιαδήποτε ποσά εισπρακτέα (receivables) από Εταιρεία στην οποία είναι εμπλεκόμενος Διοικητικός Σύμβουλος ή / και συνδεδεμένο με αυτόν πρόσωπο. Ειδικότερα, όσον αφορά τη χορήγηση δανείων, θα πρέπει να δηλώνεται από τον κάθε Διοικητικό Σύμβουλο ο μέσος όρος δανεισμού καθώς και ο ανώτατος δανεισμός του κατά τους τελευταίους 12 μήνες, όπως επίσης και η ημερομηνία εξόφλησης του. (Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση των Τραπεζικών ή και άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συναλλαγές μεταξύ των Διοικητικών Συμβούλων και της Εταιρείας οι οποίες διεξάγονται στη συνήθη πορεία των εργασιών της Εταιρείας, υπό τους συνήθεις εμπορικούς όρους και με διαφάνεια, δεν υπόκεινται στην εν λόγω παράγραφο).

Σημειώνεται ότι η αναφορά σε Διοικητικό Σύμβουλο περιλαμβάνει και τα συνδεδεμένα με αυτόν πρόσωπα μέχρι πρώτου βαθμού συγγένειας, τη σύζυγο, καθώς και τις εταιρείες που αυτός κατέχει πέραν του 20% των δικαιωμάτων ψήφου.

Επίσης, επισημαίνεται η ευθύνη του Διοικητικού Συμβούλου να προβαίνει σε κατάλληλη διερεύνηση προκειμένου να εξακριβώσει κατά πόσο διενεργήθηκαν συναφείς με αυτόν συναλλαγές και να προβαίνει σε σχετική δήλωση προς την Εταιρεία.

### Γ.3. Επιτροπή Ελέγχου, Ελεγκτές και Συμμόρφωση με τον Κώδικα

**Αρχή** Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να εισάξει συγκεκριμένες και διαφανείς διαδικασίες όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζονται οι αρχές περί Οικονομικών Εκθέσεων, Εταιρικής Διακυβέρνησης και Εσωτερικού Ελέγχου και διατηρούνται οι κατάλληλες σχέσεις με τους Ελεγκτές της Εταιρείας.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- Γ.3.1. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να συστήσει Επιτροπή Ελέγχου που να αποτελείται από τουλάχιστο δύο μη εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους, με γραπτούς όρους εντολής οι οποίοι να καθορίζουν σαφώς τις εξουσίες και τα καθήκοντα της. Τα ονόματα των μελών της Επιτροπής, η πλειοψηφία των οποίων θα πρέπει να είναι ανεξάρτητοι μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι, πρέπει να γνωστοποιούνται στην Ετήσια Έκθεση. Ο Πρόεδρος της εν λόγω Επιτροπής πρέπει να έχει εμπειρία στα Λογιστικά ή στα Χρηματοοικονομικά. Η Επιτροπή πρέπει να συνέρχεται σε συνεδρίες σε τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον δύο φορές ανά έτος.
- Γ.3.2. Τα καθήκοντα της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να περιλαμβάνουν την εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με το διορισμό, τον τερματισμό και την αμοιβή των ελεγκτών της Εταιρείας, τη συνεχή επιθεώρηση της έκτασης και αποτελεσματικότητας του ελέγχου, (its cost-effectiveness) καθώς και την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα των ελεγκτών. Στις περιπτώσεις που οι ελεγκτές παρέχουν επίσης στην Εταιρεία ουσιαστικό όγκο παρεμφερών μη-ελεγκτικών υπηρεσιών, η Επιτροπή πρέπει να παρακολουθεί τη φύση και έκταση τέτοιων υπηρεσιών, αποσκοπώντας στην ισορροπία μεταξύ της διατήρησης της αντικειμενικότητας και της προστιθέμενης αξίας από τις υπηρεσίες που προσφέρονται.
- Γ.3.3. Η Επιτροπή Ελέγχου πρέπει να υποβάλλει κάθε χρόνο στο Διοικητικό Συμβούλιο αναφορά που να περιλαμβάνει:
- α) Το ποσό των ελεγκτικών και συμβουλευτικών αμοιβών που πληρώνονται από την Εταιρεία και τις θυγατρικές της, στους ελεγκτές της Εταιρείας.
  - β) Την ανάθεση στους ελεγκτές ουσιαστικών συμβουλευτικών καθηκόντων είτε σύμφωνα με τη σημασία τους για την Εταιρεία και τις θυγατρικές της, είτε σύμφωνα με το ποσό της σχετικής αμοιβής. Οι εταιρείες δεν πρέπει να εμπιστεύονται σημαντικές συμβουλευτικές υπηρεσίες σε οντότητες που ανήκουν στο ίδιο συγκρότημα με τους ελεγκτές της Εταιρείας, εκτός εάν οι ελεγκτές είναι σε θέση να βεβαιώσουν (γραπτή βεβαίωση προς την Εταιρεία) ότι αυτή η ανάθεση δεν θα επηρεάσει την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα τους.
- Γ.3.4. Ο Οικονομικός Διευθυντής ή ο εκτελών χρέη Οικονομικού Διευθυντή πρέπει να εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο το θέμα της επιλογής των λογιστικών αρχών (accounting policies) και λογιστικών υπολογισμών (accounting estimates) για τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας. Σε τέτοια περίπτωση πρέπει να συλλέξει ακριβή στοιχεία, τα οποία θα συντάξει η οικονομική διεύθυνση της Εταιρείας υπό την τεχνική επίβλεψη των ελεγκτών (όπου αυτό κριθεί αναγκαίο) και να υποβάλει στο Διοικητικό Συμβούλιο για επιθεώρηση, συμβουλευτικό έγγραφο που να τονίζει όλες τις συνέπειες της τελικής επιλογής. Η Επιτροπή Ελέγχου θα πρέπει να επιβλέπει τις πιο πάνω διαδικασίες.
- Γ.3.5. Τα καθήκοντα της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να περιλαμβάνουν τη σύνταξη, με την βοήθεια του Λειτουργού Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου περί Εταιρικής Διακυβέρνησης η οποία να συμπεριλαμβάνεται στην Ετήσια Έκθεση της Εταιρείας. Στο πρώτο μέρος της Έκθεσης περί Εταιρικής Διακυβέρνησης η Εταιρεία δηλώνει κατά πόσον εφαρμόζει τις αρχές του Κώδικα. Στο δεύτερο μέρος της Έκθεσης η Εταιρεία βεβαιώνει ότι έχει τηρήσει τις διατάξεις του Κώδικα ενώ σε περίπτωση που δεν τις έχει τηρήσει, πρέπει να υπάρχει σχετική επεξήγηση.
- Γ.3.6. Τα καθήκοντα της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να περιλαμβάνουν την επιθεώρηση των συναλλαγών της Εταιρείας που αναφέρονται στην παράγραφο Α.1.2. (ζ), ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι αυτές γίνονται στα πλαίσια της συνήθους εμπορικής πρακτικής (arm's length).
- Γ.3.7. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να διορίσει κατάλληλο στέλεχος ως Λειτουργό Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (Compliance with Code of Corporate Governance Officer).
- Γ.3.8. Τα καθήκοντα της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να περιλαμβάνουν την επιθεώρηση των εσωτερικών χρηματοοικονομικών συστημάτων (company's internal financial controls). Επιπρόσθετα πρέπει να περιλαμβάνουν και την επιθεώρηση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου (company's internal control) και συστημάτων διαχείρισης κινδύνων (risk management systems), εκτός και αν επιβλέπονται από ξεχωριστή Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων η οποία αποτελείται από τουλάχιστον ένα Εκτελεστικό και ένα Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο.

## Δ. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

### Δ.1. Εποικοδομητική χρήση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης

**Αρχή** Τα Διοικητικά Συμβούλια πρέπει να χρησιμοποιούν τις Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις για να επικοινωνούν με τους επενδυτές και να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους σ' αυτές.

#### Διατάξεις του Κώδικα

- Δ.1.1. Οι Εταιρείες πρέπει να καταμετρούν όλες τις ψήφους των πληρεξουσίων αντιπροσώπων και, εκτός όπου καλείται μυστική ψηφοφορία, πρέπει να υποδεικνύουν τον αριθμό των πληρεξουσίων ψήφων που κατατίθενται για κάθε απόφαση, καθώς και πόσες ψήφοι υπάρχουν υπέρ και πόσες εναντίον της απόφασης μετά από την ψηφοφορία με ανάταση των χεριών.
- Δ.1.2. Οι Εταιρείες πρέπει να προτείνουν ξεχωριστό ψήφισμα στην Ετήσια Γενική Συνέλευση για κάθε ουσιαστικά ξεχωριστό θέμα και πρέπει ιδιαίτερα να προτείνουν ψήφισμα στην Ετήσια Γενική Συνέλευση σχετικά με την έκθεση και τους λογαριασμούς.
- Δ.1.3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να φροντίζει ώστε οι Πρόεδροι των Επιτροπών Ελέγχου, Αμοιβών και Διορισμών να είναι διαθέσιμοι για να απαντούν σε ερωτήσεις κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση.
- Δ.1.4. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να φροντίζει ώστε η ημερήσια διάταξη και γενικά η οργάνωση των Γενικών Συνελεύσεων να μην εξουδετερώνει την ουσιαστική συζήτηση και τη λήψη αποφάσεων. Προτάσεις που τίθενται ενώπιον Εκτάκτων Γενικών Συνελεύσεων ή προτάσεις που θεωρούνται ως μη συνήθους φύσεως, θα πρέπει να επεξηγούνται με επάρκεια και σαφήνεια στους μετόχους, στους οποίους θα πρέπει να παρέχεται αρκετός χρόνος πριν από την ημερομηνία της Συνέλευσης, ούτως ώστε να μπορούν να τις αξιολογήσουν. Αυτό ισχύει και στις περιπτώσεις όπου οι προτάσεις που τίθενται ενώπιον των Γενικών Συνελεύσεων αφορούν για την εκχώρηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του δικαιώματος να εκδίδει και να παραχωρεί μετοχές, κατά την απόλυτη του κρίση.

### Δ.2. Ισότιμη Μεταχείριση των Μετόχων

**Αρχή:** Οι Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης θα πρέπει να εδράζονται στην αρχή της ισότιμης μεταχείρισης όλων των κατόχων τίτλων και όλων των κατηγοριών τίτλων, συμπεριλαμβανομένων των μειοψηφούντων κατόχων τίτλων. Οι διαδικασίες των Γενικών Συνελεύσεων θα πρέπει να εγγυούνται την ισότιμη μεταχείριση όλων των κατόχων τίτλων.

#### Διατάξεις του Κώδικα

Δ.2.1. Όλοι οι μέτοχοι της ίδιας κατηγορίας θα πρέπει να απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης:

α) Για κάθε κατηγορία, οι μέτοχοι της ίδιας κατηγορίας θα πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα ψήφου. Όλοι οι επενδυτές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα ενημέρωσης σχετικά με τα δικαιώματα ψήφου που αφορούν όλες τις κατηγορίες μετοχικών τίτλων πριν από την αγορά τους. Οποιοσδήποτε αλλαγές στα δικαιώματα ψήφου θα πρέπει πρώτα να υπόκεινται σε ψηφοφορία των μετόχων της εν λόγω κατηγορίας.

β) Σε περίπτωση ψηφοφορίας δι' αντιπροσώπου, αυτή θα πραγματοποιείται κατόπιν παραχώρησης γραπτού πληρεξουσίου από τον νόμιμο κάτοχο της κυριότητας των μετοχικών τίτλων.

γ) Οι προϋποθέσεις και διαδικασίες των Γενικών Συνελεύσεων θα πρέπει να εγγυώνται την ισότιμη μεταχείριση των μετόχων. Η Εταιρεία θα πρέπει να υιοθετεί απλές και χαμηλού κόστους διαδικασίες στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου.

δ) Οι μέτοχοι πρέπει να εφοδιάζονται έγκαιρα με επαρκείς πληροφορίες που θα περιλαμβάνουν την ημερομηνία, τοποθεσία και το πρόγραμμα της Γενικής Συνέλευσης, όπως επίσης και πλήρη πληροφόρηση για τα θέματα που θα συζητηθούν στη Συνέλευση.

ε) Οι μέτοχοι, εφ' όσον αντιπροσωπεύουν επαρκή αριθμό μετοχών (5%), θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εγγράφουν θέματα προς συζήτηση στις γενικές συνελεύσεις των μετόχων σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τον περί Εταιρειών Νόμο.

Δ.2.2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Εκτελεστικά Διευθυντικά Στελέχη θα πρέπει να υποχρεούνται, ηρουμένων των συνεχών υποχρεώσεων για άμεση ανακοίνωση, για γνωστοποίηση πληροφοριών προς το Διοικητικό Συμβούλιο και προς τους μετόχους μέσω της Ετήσιας Έκθεσης και των λογαριασμών της Εταιρείας, σχετικά με οποιοδήποτε ίδιον ουσιαστικό συμφέρον που ενδέχεται να προκύψει από συναλλαγές της Εταιρείας που εμπίπτουν στα καθήκοντα τους, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρείας ή συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών που ανακύπτει από την άσκηση των καθηκόντων τους.

- Δ.2.3. Η εξαγορά μίας Εταιρείας πρέπει να λειτουργεί με ένα αποδοτικό και διαφανή τρόπο. Οι Κανόνες και οι διαδικασίες που διέπουν τις εξαγορές εταιρειών στις κεφαλαιαγορές και τις μη συνήθεις συναλλαγές όπως συγχωνεύσεις και πωλήσεις σημαντικού μέρους του ενεργητικού της Εταιρείας, πρέπει να αποκαλύπτονται ξεκάθαρα, ούτως ώστε οι επενδυτές να κατανοούν τις συνέπειες και τα δικαιώματα τους. Για τις συναλλαγές αυτές, πρέπει να αναφέρονται οι τιμές εξαγοράς και οι συνθήκες που πλέον είναι δίκαιες, ούτως ώστε να προστατεύουν τα δικαιώματα όλων των μετόχων σύμφωνα με την τάξη τους.
- Δ.2.4. Το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να διορίσει διευθυντικό στέλεχος ή αξιωματούχο της Εταιρείας ως άτομο επικοινωνίας των μετόχων με την Εταιρεία (Investor Liaison Officer). Οι πληροφορίες που αφορούν την Εταιρεία θα πρέπει να παρέχονται δίκαια, έγκαιρα και χωρίς κόστος σε όλους τους μετόχους.
- Δ.2.5. Οι Θεσμικοί Επενδυτές θα πρέπει να υπεισέρχονται σε ένα εποικοδομητικό διάλογο με τις εταιρείες.
- Δ.2.6. Πρέπει να εξασφαλίζονται προς όλους τους μετόχους έγκαιρες και ακριβείς αναφορές για όλες τις ουσιώδεις αλλαγές που αφορούν την Εταιρεία, συμπεριλαμβανομένων της οικονομικής κατάστασης, της απόδοσης, της ιδιοκτησίας και της διακυβέρνησης της Εταιρείας.

Οι αναφορές πρέπει να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις πιο κάτω ουσιώδεις πληροφορίες:

- α) Οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.
- β) Σκοποί και δραστηριότητες της Εταιρείας αν έχουν διαφοροποιηθεί.
- γ) Κύριοι μέτοχοι και δικαιώματα ψήφου.
- δ) Ουσιώδεις προβλέψιμοι κίνδυνοι.
- ε) Ουσιώδη ζητήματα που αφορούν τους υπαλλήλους (αναβάθμιση και αναδιάρθρωση του προσωπικού) και τους μετόχους.
- στ) Δομή της διακυβέρνησης και πολιτικές.
- ζ) Μη συνήθεις συναλλαγές της Εταιρείας.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

### Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών

1. Η Έκθεση Αμοιβών πρέπει να περιλαμβάνει σε γενικές γραμμές τον τρόπο υλοποίησης της Πολιτικής Αμοιβών της Εταιρείας το προηγούμενο οικονομικό έτος. Ωστόσο, η εν λόγω Έκθεση θα πρέπει να εστιάζεται στην Πολιτική Αμοιβών της Εταιρείας για το επόμενο οικονομικό έτος και αν είναι εφικτό και για τα επόμενα έτη. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στις σημαντικές μεταβολές που είχε η Πολιτική Αμοιβών της Εταιρείας σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Η Έκθεση Αμοιβών θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

- Επεξήγηση της σχετικής σημασίας της μεταβλητής (variable) και της μη-μεταβλητής (non-variable) σύνθεσης της Αμοιβής των Διοικητικών Συμβούλων.
- Επαρκής πληροφόρηση για τα προκαθορισμένα και μετρήσιμα κριτήρια επίδοσης (performance criteria) τα οποία θα πρέπει να βασίζονται στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Εταιρείας και για τα οποία πρέπει να επεξηγείται ο τρόπος επιλογής τους. Επιπρόσθετα τα εν λόγω κριτήρια πρέπει να περιλαμβάνουν μη χρηματοπιστωτικά κριτήρια τα οποία σχετίζονται με την δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας της Εταιρείας και στα οποία θα βασίζεται η παραχώρηση Δικαιωμάτων Προαίρεσης (share options), μετοχών (shares) η μεταβλητών στοιχείων στη σύνθεση της αμοιβής (variable components of remuneration), σύμφωνα με την πρόνοια Β.2.4.
- Επαρκής πληροφόρηση για την σύνδεση μεταξύ της αμοιβής με την επίδοση.
- Επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις περιόδους αναστολής όσον αφορά τα μεταβλητά στοιχεία των αμοιβών, σύμφωνα με την πρόνοια Β.2.8.
- Επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με τις περιόδους παραχώρησης για αμοιβές βάσει μετοχών, σύμφωνα με την πρόνοια Β.2.6.
- Επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική που αφορά τη διατήρηση μετοχών μετά την παραχώρηση, σύμφωνα με την πρόνοια Β.2.10.
- Τις κύριες παραμέτρους και τη λογική πίσω από κάθε ετήσιο σχέδιο φιλοδωρήματος (bonus scheme) και οποιαδήποτε άλλα ωφελήματα εκτός από μετρητά (non-cash benefits).
- Περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συμπληρωματικών σχεδίων σύνταξης ή σχεδίων πρόωρης αφυπηρέτησης.
- Επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική που αφορά τις αποζημιώσεις διακοπής της εργασίας, σύμφωνα με την πρόνοια Β.2.14.
- Επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση ομάδων ομόλογων εταιρειών των οποίων η πολιτική αμοιβών έχει εξεταστεί σε σχέση με τη θέσπιση της πολιτικής αμοιβών της εμπλεκόμενης Εταιρείας.

Η γνωστοποίηση των πιο πάνω πληροφοριών στην Έκθεση Αμοιβών, δεν συνεπάγεται τη γνωστοποίηση πληροφοριών οι οποίες είναι εμπιστευτικές για την Εταιρεία.

2. Η Έκθεση Αμοιβών θα πρέπει να συνοψίζει και να επεξηγεί την πολιτική της Εταιρείας σε σχέση με τους όρους των συμβολαίων των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων. Συγκεκριμένα θα πρέπει να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων πληροφορίες για τη διάρκεια των συμβολαίων των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και λεπτομέρειες για τις πρόνοιες αποζημίωσης (και άλλες συνδεδεμένες με αυτές πληρωμές) σε περίπτωση πρόωρου τερματισμού των συμβολαίων.

3. Θα πρέπει να αναφέρονται πληροφορίες όσον αφορά την προκαταρκτική διεργασία και τη διαδικασία λήψης απόφασης για την Πολιτική Αμοιβών της Εταιρείας. Συγκεκριμένα θα πρέπει να αναφέρονται πληροφορίες που αφορούν τους όρους εντολής και τη σύνθεση της Επιτροπής Αμοιβών, τα ονόματα των Εξωτερικών Συμβούλων οι υπηρεσίες των οποίων έχουν χρησιμοποιηθεί στον καθορισμό της Πολιτικής Αμοιβών, ως επίσης και ο ρόλος της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των μετόχων στο θέμα αυτό.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3****Αμοιβή με μετοχές (share-based remuneration)**

1. Θα πρέπει να εξασφαλισθεί έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αναφορικά με τα ακόλουθα:
  - Παραχώρηση σχεδίου αμοιβής με μετοχές, συμπεριλαμβανομένων των Δικαιωμάτων Προαίρεσης, προς τους Διοικητικούς Συμβούλους.
  - Ο καθορισμός του μέγιστου αριθμού τους και οι κύριες προϋποθέσεις της διαδικασίας παραχώρησής τους.
  - Η περίοδος εξάσκησης των Δικαιωμάτων.
  - Οι Προϋποθέσεις για κάθε επακόλουθη τροποποίηση στη τιμή εξάσκησης των Δικαιωμάτων αν αυτό δύναται να γίνει.
  - Οποιαδήποτε μακροχρόνια σχέδια κινήτρων σύμφωνα με τα οποία δικαιούχοι είναι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι και όχι οι υπόλοιποι υπάλληλοι της Εταιρείας.
2. Η Γενική Συνέλευση θα πρέπει επίσης να καθορίσει την τελευταία ημερομηνία μέχρι την οποία το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να παραχωρήσει τα εν λόγω σχέδια αμοιβής στους Διοικητικούς Συμβούλους.
3. Κάθε σημαντική τροποποίηση στους όρους και στις προϋποθέσεις των σχεδίων θα πρέπει να είναι υπό την αίρεση της έγκρισής τους από την Γενική Συνέλευση αφού πρώτα επεξηγηθούν οι λόγοι της τροποποίησης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι μέτοχοι θα πρέπει να ενημερώνονται για το σύνολο των τροποποιήσεων ως επίσης και για το αποτέλεσμα που θα επικρέουν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις.
4. Υπό την αίρεση της Νομοθεσίας, κάθε διευθέτηση σύμφωνα με την οποία Δικαιώματα μετατρέπονται σε μετοχές σε τιμή χαμηλότερη της χρηματιστηριακής αξίας της μετοχής κατά την ημερομηνία που καθορίζεται η τιμή εξάσκησης, ή του μέσου όρου της χρηματιστηριακής αξίας αριθμού ημερών πριν την ημερομηνία που η τιμή εξάσκησης έχει καθοριστεί, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η έγκριση των μετόχων.
5. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που στο σχέδιο συμμετέχουν με τους ίδιους όρους οι υπάλληλοι της Εταιρείας (ή οι υπάλληλοι οποιασδήποτε από τις θυγατρικές της Εταιρείας) και το οποίο σχέδιο έχει εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.



ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2Γνωστοποίηση Αμοιβών των Διοικητικών Συμβούλων

Η γνωστοποίηση των Αμοιβών των Διοικητικών Συμβούλων θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

**A. Αμοιβές**

- i. Τις συνολικές αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων για τις υπηρεσίες τους κατά το προηγούμενο έτος, συμπεριλαμβανομένης και της αμοιβής τους για κάθε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ii. Τις αμοιβές και ωφελήματα που παίρνουν από κάθε Εταιρεία που ανήκει στο ίδιο συγκρότημα (group).
- iii. Τις αμοιβές που πληρώθηκαν υπό μορφή διανομής κερδών και / ή φιλοδωρήματος και τους λόγους που δόθηκαν αυτές.
- iv. Όπου αυτό είναι νόμιμο, τις επιπρόσθετες πληρωμές που πληρώθηκαν στους Διοικητικούς Συμβούλους για έκτακτες υπηρεσίες οι οποίες ήταν εκτός του σκοπού και της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου.
- v. Τις αμοιβές που πληρώθηκαν σε προηγούμενους Διοικητικούς Συμβούλους σε συνάρτηση με τον τερματισμό της απασχόλησής τους κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.
- vi. Συνολική εκτίμηση της αξίας των ωφελημάτων που θεωρούνται ως αμοιβή και δεν έχουν καλυφθεί στις παραγράφους (i) έως (v).

**B. Μετοχές – Δικαιώματα Αγοράς Μετοχών, Δικαιώματα Προαίρεσης κ.λ.π.**

- i. Τον αριθμό των Δικαιωμάτων Προαίρεσης (share options) που παραχωρήθηκαν κατά την διάρκεια του έτους και τους όρους εφαρμογής τους.
- ii. Τον αριθμό των Δικαιωμάτων Προαίρεσης που εξασκήθηκαν κατά την διάρκεια του έτους, τον αριθμό των μετοχών που προέκυψαν ως επίσης και την τιμή εξάσκησης τους.
- iii. Τον αριθμό των Δικαιωμάτων Προαίρεσης που δεν έχουν εξασκηθεί κατά το τέλος του έτους, την τιμή εξάσκησης, την ημερομηνία εξάσκησης ως επίσης και τις κύριες προϋποθέσεις για την εξάσκηση τους.
- iv. Κάθε αλλαγή στους όρους και στις προϋποθέσεις των υφιστάμενων Δικαιωμάτων Προαίρεσης κατά τη διάρκεια του έτους.

**Γ. Συμπληρωματικά σχέδια συνταξιοδότησης**

- i. Όταν το σχέδιο συνταξιοδότησης είναι προκαθορισμένου ωφελήματος (defined-benefit scheme), να αναφερθούν οι αλλαγές στα αθροιστικά ωφελήματα των Διοικητικών Συμβούλων κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου έτους.
- ii. Όταν το σχέδιο συνταξιοδότησης είναι προκαθορισμένης συνεισφοράς (defined-contribution scheme), να αναφερθούν λεπτομέρειες της συνεισφοράς που έχει κάνει η Εταιρεία προς όφελος των Διοικητικών Συμβούλων κατά τη διάρκεια του συγκεκριμένου έτους.

**Δ. Δάνεια, εγγυήσεις και προπληρωμές προς κάθε άτομο που υπηρέτησε ως Διοικητικός Σύμβουλος κατά τη διάρκεια του έτους.**

Βλέπε διάταξη Γ.2.3 του Κώδικα.